

Ефективна комунікація	Самоконтроль	Емпатія	Кооперація	Розв'язання проблем	Запобігання конфліктам та розв'язання їх	Асертивність	Самооцінка, самоповага	Повага до прав людини	Гендерна чутливість	Активне громадянство
-----------------------	--------------	---------	-------------------	---------------------	--	--------------	------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------

Синергія стосунків

Мета

Ознайомити з поняттям синергії, сприяти розвитку навичок розбудови стосунків.

Очікувані результати

Наприкінці заняття учні:

- розкривають значення терміна «синергія»;
- аналізують якість своїх стосунків;
- наводять приклади синергії у природі, техніці, спорті, стосунках;
- демонструють уміння поліпшувати стосунки, знаходити спільну мову з дорослими та однолітками.

Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери, кольорові олівці (за кількістю учасників), газета для руханки «Крижина», чисті аркуші паперу формату А4.
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор (*бажано*).

Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати Роздавальні матеріали для учнів.
- Роздрукувати 2 екземпляри Додатку 2.1 для роботи у групах.
- Перевірити презентацію та відео до теми.

Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	7 хв
Міні-лекція, робота у групах	15 хв
Перегляд відео «Команда»	5 хв
Руханка «Крижина»	5 хв
Робота у групах	10 хв
Підсумкові завдання	3 хв
<i>Усього тривалість</i>	<i>45 хв</i>

Рекомендації щодо проведення уроку

Знайомство / Відкритий мікрофон

Якщо в класі понад 20 учнів або не вистачає часу, виконайте вправу в парах.

Робота у групах

Якщо у вашому класі мала кількість учнів, проведіть вправу разом.

Стартові завдання (повторити попередній матеріал і перейти до нового)

1. Зворотний зв'язок. Запитайте учнів: «Про що ми говорили на минулому уроці»? Вислухайте відповіді охочих, підсумуйте їх.
2. Оголосіть тему уроку: «Сьогодні ви дізнаєтеся, що таке синергія і синергія стосунків».
3. Знайомство. Учні по черзі називають своє ім'я і кажуть, чого їх навчив друг (брат, сестра) або чого вони їх навчили (наприклад: «Мене звати Марія, мій друг навчив мене грати на барабанах, а я його — пекти пироги»).

Міні-лекція, робота у групах (дати учням уявлення про «синергію»)

- Презентація «Синергія» (визначення поняття, приклади синергії у природі, техніці, людських стосунках).
1. Інформаційне повідомлення: «Синергія (у перекладі з англ. мови — «спільна енергія») означає, що ціле є значно більшим, ніж сума його складників. Приклади синергії знаходимо у природі, техніці, музиці, спорті тощо (мал. 1 у Роздавальних матеріалах для учнів)». Запропонуйте чотирьом охочим зачитати тексти про приклади синергії.

Запитання для обговорення:

- Наведіть приклади синергії у ваших особистих стосунках, у вашому класі, родині, громаді. (Виконувати творчі проекти, захищатися від кривдників.)
- Що ви можете зробити, щоб допомогти іншим людям?
- Що інші люди робили для вас?

Підсумуйте: «Синергія існує всюди: у природі, техніці, суспільстві. Вона повинна бути і у вашому житті».

2. Робота у групах (на вибір учителя) (показати, що спільна робота зближує людей).

Вправа «Командна робота»

- Обладнання: аркуш паперу для кожної команди, фломастери (кольорові олівці, маркери) за кількістю учасників.
- Об'єднайте учнів у 4 групи («весна», «літо», «осінь», «зима»).
- Роздайте групам аркуші паперу та олівці або фломастери різних кольорів (по одному для кожного учня).
- Запропонуйте учасникам груп розібрати олівці (маркери, фломастери) і повідомте, що вони мають разом намалювати малюнок, пов'язаний із синергією (наприклад, люди стоять ланцюжком і передають одне одному відра з водою). При цьому кожен може використовувати лише свій фломастер (маркер, олівець), обмінюватися ними не можна.
- Презентації малюнків.

Запитання для обговорення:

- Які труднощі виникали під час виконання цього завдання?
- Як ви їх долали?

- Якщо є можливість і бажання дітей, можна обрати найкращий малюнок, сфотографувати його і виготовити наклейки або футболки для всіх учнів із зображенням цього малюнка, які вони вдягатимуть на ці уроки.

Підсумуйте: «Існує чимало творчих команд, які створюють шедеври. От і ви працюючи разом, створили чудові плакати.»

АБО:

Вправа «Шукаємо друзів!»

Об'єднайте учнів у 4 групи («північ», «південь», «захід», «схід»).

- Кожна група пише оголошення: «Шукаємо друзів!» (Завдання 1 у Роздальних матеріалах для учнів).

Завдання 1

Напишіть оголошення «Шукаємо друзів!». Прислати «Увага! Увага! Якщо ти романтик, любиш природу і віддаєш перевагу активному відпочинку, приєднуйся до туристичного клубу «Зоряні шляхи». Зустріч у суботу 10 вересня о 8.30 біля школи. Візьми в дорогу: спортивний одяг, взуття, головний убір, пляшку води, бутерброд і бадьорий настрій. До зустрічі!»

Шукаємо друзів!

• Яке оголошення справило на вас більше враження?
• У кого виникло бажання приєднатися до однієї з команд?

- Наприклад: «Увага! Увага! Якщо ти романтик, любиш природу і віддаєш перевагу активному відпочинку, приєднуйся до туристичного клубу «Зоряні шляхи». Зустріч у суботу 10 вересня о 8.30 біля школи. Візьми в дорогу: спортивний одяг, взуття, головний убір, пляшку води, бутерброд і бадьорий настрій. До зустрічі!»
- Читання оголошень.

Запитання для обговорення:

- Яке оголошення справило на вас найбільше враження?
- У кого виникло бажання приєднатися до однієї з команд?

Підсумуйте: «Ви всі разом не лише створили оригінальні оголошення, а й більше дізналися про уподобання одне одного. Отже, спільна робота не тільки дає більший потенціал розвитку, а й об'єднує.»

Перегляд відео «Команда»

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Komanda/>

Запитання для обговорення:

- Як ви гадаєте, про що це відео?
- Чи можете навести приклади, коли люди діяли, як ці тварини?

Підсумуйте: «Навіть тварини на інстинктивному рівні використовують принцип синергії. І це допомагає їм уникати багатьох небезпек.»

Руханка «Крижина»

- Запропонуйте учням уявити себе пінгвінами (*їх треба зобразити*) і стати на одній «крижині» (*газета*). Якщо група велика, можна створити кілька «крижин».
- Мета гри: вберегти усіх «пінгвінів» на «крижині».
- Починайте розповідати історію подорожі крижини. Наприклад: «Одного теплого дня крижини відірвалися від Антарктиди і почали плисти за течією до екватора. Що ближче вони були до теплих країв, то швидше танули (зменшуєте «крижини», відриваючи смужки від газет). Наші «крижини» плывуть усе далі й далі, і тануть усе більше й більше...».
- Гра закінчується, коли перед групою постає загроза «затоплення».

Запитання для обговорення:

- Якими способами ви намагалися втриматися на крижині?
- Що ви відчували, коли хтось із «пінгвінів» сховався із крижини?
- Поясніть на прикладі цієї вправи принцип синергії.

Підсумуйте: «Допомога одне одному, спільна діяльність і взаємопідтримка — запорука здорових стосунків».

Робота у групах (доводить, що креативний потенціал групи більший, ніж однієї людини чи двох людей)

1. Обладнання: картки з назвою предмета для кожного учасника (*Додаток 2.1*), олівці, фломастери, чисті аркуші для презентації.
 - Об'єднайте учнів у пари. Кожен учасник дістає картку з назвою предмета. У парі учасники придумують, як можуть між собою взаємодіяти ці предме-

ти і що з них можна зробити. Презентують новий винахід за обмежений час.

- Об'єднайте по 2 пари між собою. Завдання те саме: об'єднати роботу чотирьох предметів і продемонструвати результат їхньої діяльності.

Запитання для обговорення:

- Як змінювалася складність завдання зі збільшенням кількості учасників і предметів?
- Як виявлялася синергія під час виконання цієї вправи?

Підсумуйте: «Отже, створивши неймовірні винаходи, ми побачили, що креативний потенціал групи більший, ніж однієї людини чи двох людей».

Підсумкові завдання (закріпити набуті знання)

1. Зачитайте висновки
 - Якщо ми керуємося принципом синергії у стосунках, наші можливості зростають, ми досягаємо кращих результатів у навчанні, спорті, будь-якій діяльності. Поліпшується якість стосунків, ми отримуємо більше задоволення від спілкування, ефективніше розв'язуємо конфлікти.
 - Важливо навчитися цінувати і використовувати відмінності, що існують між людьми; спілкуватися, взаємодіяти і будувати стосунки на основі партнерства; використовувати сильні якості та компенсувати недоліки одне одного.
2. Завершення тренінгу.
 - Запропонуйте учням по черзі подякувати за співпрацю і сказати, чого вони навчилися одне від одного. Наприклад: «Олеже, я дякую тобі за співпрацю, ти сьогодні мене навчив творчо використовувати папір».

